

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسیج ملی مبارزه با کرونا

دستورعمل بسیج ملی مبارزه با بیماری کووید-۱۹

۱	مقدمه .....
۱	اصول اجرای برنامه .....
۱	اهداف .....
۲	روش کار .....
۲	سازماندهی .....
۳	برنامه ریزی و اجرا .....
۴	پیگیری بیماران غربال شده از طریق درگاه Salamat .....
۱۰	اقدامات پس از غربالگری .....
۱۱	تعیین تکلیف جمعیت تحت پوشش مراکز خدمات جامع سلامت .....
۱۲	ساختار و سازماندهی اجرایی .....
۱۲	نکات مهم برای اجرای برنامه .....
۱۳	جزئیات ساختار و فرایندها برای عملکرد تیم های اجرایی .....
	۱. تیم مراقبت .....
۱۳	فعالیت های واحدهای بهداشتی درمانی و سطوح بالاتر در ارتباط با اقدامات تیم مراقبت .....
۱۴	نکات قابل توجه برای اعضای تیم مراقبت سلامت .....
۱۵	۲. تیم های مداخلات سالم سازی محیط .....
۱۶	وظایف تیم های مداخلات سالم سازی محیط .....
۱۶	گندزدایی و ضد عفونی فضاهای شهری و اماکن عمومی .....
۱۷	۳. تیم های بسیج ادارات و شرکت ها .....
۱۷	۴. تیم های کنترل ورودی های شهرها .....
۱۸	فرآیند آموزش .....
۱۹	تامین منابع .....
۱۹	نقش صدا و سیما در اجرای برنامه .....
	ضمیمه: نکات عمومی که می‌بایست در آموزشها و ارائه خدمات مد نظر قرار گیرد
۲۱	.....

مقدمه

بسیج ملی مبارزه با بیماری کووید-۱۹ فرصتی است برای ایجاد پوشش خدمات برای افراد بیمار و در معرض خطر و ارتقای دانش، درک و مهارت مردم در مورد یکی از چالش‌های مهم سلامت که در حال حاضر بسیاری از کشورهای جهان و از جمله کشور ایران با آن درگیر است و در آن آحاد جامعه و دولت نیازمند بهره‌گیری گسترده از تشریک مساعی و به‌کارگیری مشارکت فعال همه بخش‌های درگیر به ویژه سازمان بسیج و نیروهای مسلح می‌باشند.

اصول اجرای برنامه

- ۱- استفاده بیشینه از منابع در دسترس اعم از نیروی انسانی، و امکانات اجرایی و فنی در سایر بخش‌ها خارج از وزارت بهداشت
- ۲- به‌کارگیری سریع‌ترین رویه‌های اجرایی در پیشگیری از گسترش بیماری و کاهش عوارض و مرگ و میر ناشی از بیماری
- ۳- اجرای برنامه با رعایت اصول ایمنی به نحوی که ارائه‌دهندگان خدمات و مردم دچار عوارض ناخواسته ناشی از مداخلات نگردند
- ۴- رعایت اصول قابلیت اجرا با فراهم آوردن تمهیدات لازم و تامین به‌هنگام منابع مورد نیاز برای اجرا
- ۵- اجرای عملیات مبتنی بر اصول علمی با در نظر گرفتن قابلیت‌های اجرایی و منابع در دسترس

اهداف :

- ارتقای دانش، نگرش و مهارت افراد و خانواده‌ها در زمینه بیماری و عوامل خطر
- ارتقای دانش و مهارت افراد شاغل در واحدهای صنفی و اماکن
- ارتقای دانش و مهارت افراد برای کاهش خطر در صورت نیاز به فعالیت‌های اجتماعی
- غربالگری بیماران
- اجرای بهینه مراقبت در منزل
- تسهیل در اجرای فرآیندهای ارجاع افراد به مراکز و واحدهای منتخب در موارد لزوم
- پیگیری موارد مشکوک و ترخیص شده

- اجرای نظام مراقبت و پی گیری برای افراد بر اساس نتایج غربالگری
- آموزش ، حساس سازی و خودمراقبتی
- تسهیل در اجرای فرآیندهای قرنطینه خانگی، گندزدایی در ماهیت زندگی ، کار و فعالیت های اجتماعی افراد

روش کار:

سازماندهی

تشکیل کمیته های سیاستگذاری در سطوح کشوری و دانشگاهی با شرح وظایف تعریف شده:

- اعضای کمیته سیاستگذاری کشوری: مقام محترم وزارت، فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرمانده نیروی مقاومت بسیج، معاون بهداشت، معاون درمان، معاون غذا و دارو، وزیران مرتبط ، فرماندهان مرتبط نظامی و انتظامی، صدا و سیما، سمن ها، سازمان های هلال احمر، اورژانس کشور و سایر سازمان های ذیربط اعم از دولتی و غیردولتی. این کمیته کار سیاستگذاری برای اجرای برنامه را برعهده خواهد داشت.
- اعضای کمیته دانشگاهی براساس افراد متناظر با کمیته کشوری تشکیل خواهد شد.

تشکیل کمیته های اجرایی در سطوح کشوری، دانشگاهی، شهرستانی و تیم های عملیاتی در مرکز خدمات جامع سلامت با شرح وظایف مرتبط

- اعضای کمیته اجرایی کشوری: دبیر ستاد ملی مبارزه با کرونا، معاونت بهداشت، ریس مرکز مدیریت شبکه ، نماینده فرمانده نیروی مقاومت بسیج، نماینده معاون درمان، نماینده معاون غذا و دارو، نماینده فرمانده نیروی انتظامی، نماینده صدا و سیما، ریس سازمان هلال احمر، معاون سازمان اورژانس کشور و نمایندگان سایر سازمان ها و وزارت خانه های ذیربط بر حسب ضرورت. این کمیته سازماندهی و برنامه ریزی اقدامات اجرایی برنامه را برعهده خواهد داشت.
- اعضای کمیته دانشگاهی براساس افراد متناظر با کمیته کشوری تشکیل خواهد شد.

- اعضای کمیته شهرستان براساس افراد متناظر (موجود در سطح شهرستان) با کمیته دانشگاهی/ استانی تشکیل خواهد شد.
- اعضای تیم هماهنگی در سطح مناطق با حضور عوامل مراکز خدمات جامع سلامت و عوامل ذیربط از سایر سازمانها در سطح محیطی تشکیل خواهد شد.

برنامه ریزی و اجرا

- تعیین بخش ها، افراد و امکانات قابل بسیج توسط هر یک از این سازمان ها
- هماهنگی با سازمانهای ذیربط و داوطلبین و تعیین شرح وظایف هر یک از آن ها
- هماهنگی با رسانه ها، به ویژه رسانه ملی و صدا و سیمای مرکز استان ها برای اطلاع رسانی در مورد معرفی کلیات، زمان و چگونگی اجرای برنامه در راستای آشنا سازی مردم
- تامین منابع مورد لزوم برای اجرای برنامه با مشارکت سایر سازمانها
- آموزش مجریان در راستای وظایف محوله
- استفاده از درگاه **Salamat** برای غربال افراد مشکوک به بیماری کرونا
- اجرای برنامه بسیج ملی و متعاقباً مراقبت و پیگیری مطابق استانداردهای پیش بینی شده

● الف) عملیات الکترونیک^۱ آموزش، غربالگری، درمان و پیگیری (salamat.gov.ir)

۱. راه اندازی وب سایت الکترونیکی www.salamat.gov.ir برای غربالگری و خود مراقبتی افراد در منزل و ارجاع به نزدیکترین مراکز بهداشتی درمانی بر اساس سطح پوشش
۲. راه اندازی سامانه غربالگری توسط مراکز تماس ملی ودانشگاهی و ارجاع افراد مشکوک و در معرض خطر به نزدیکترین مرکز بهداشتی درمانی بر اساس سطح پوشش
۳. غربالگری در کلیه واحدهای بهداشتی درمانی بر اساس دستورعمل ابلاغی وزارت بهداشت و ارجاع به مراکز خدمات جامع سلامت منتخب (۱۶ ساعته / شبانه روزی) / بیمارستان های مرجع
۴. راه اندازی ایستگاه ثبت مراجعات مستقیم به بیمارستان های منتخب،
۵. دریافت ارجاعات از مراکز خدمات جامع سلامت منتخب
۶. پیگیری موارد ترخیصی و فوتی توسط رابط بهداشت در بیمارستان های منتخب
۷. کنترل داروهای ورودی و خروجی به واحدهای بهداشتی درمانی منتخب
۸. کنترل و ثبت همه مراقبت های انجام شده در منزل و مصرف دارو، توسط مراقبین سلامت و بهورزان
۹. قابلیت برقراری ارتباط تلفنی افراد با مراقب سلامت/ بهورز مربوطه و غربالگری افراد مشکوک توسط مراقب سلامت/ بهورز
۱۰. تجمیع کلیه اطلاعات بر اساس سطوح دسترسی و محرمانگی اطلاعات

پیگیری بیماران غربال شده از طریق درگاه Salamat

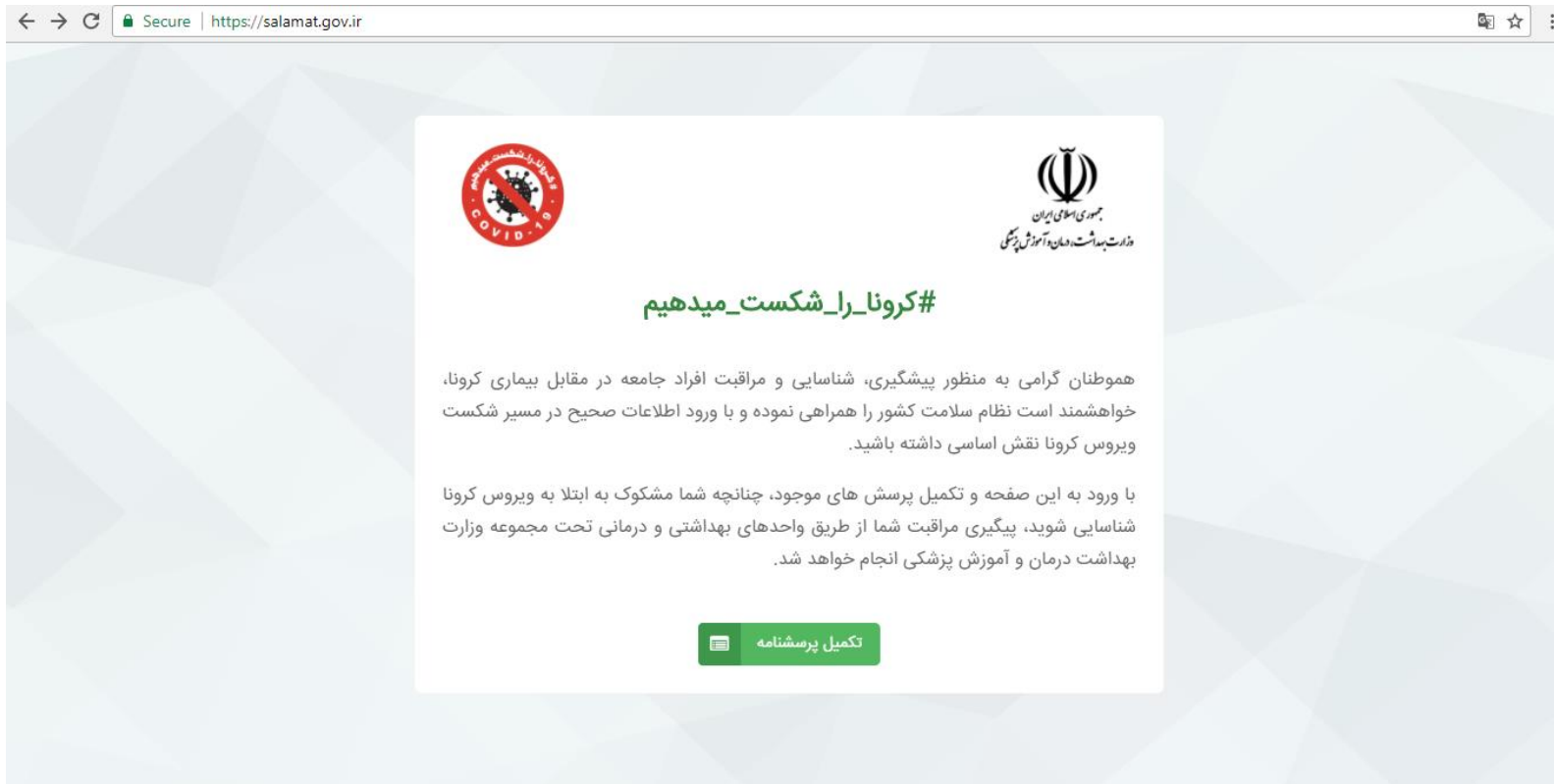
اجرای برنامه بیماریابی از طریق استفاده از درگاه Salamat گام کلیدی برای بیماریابی است. با توجه به راه اندازی درگاه Salamat.gov.ir، لازم است به منظور آشنایی مردم با درگاه مذکور اطلاع رسانی جامعی از طریق رسانه های ارتباط جمعی به خصوص صدا و سیما صورت پذیرد. برای غربال افراد مشکوک

^۱فرایند مذکور توسط نیروها و امکانات موجود انجام شده و تهیه تجهیزات پیشگیری و داروهای تحویلی به واحدهای بهداشتی درمانی مورد نیاز است. تعداد ۲۰۰ میلیون پیامک برای تعاملات بین مراکز خدمات جامع سلامت، پیگیری ها و آموزش ها مورد نیاز است.

به بیماری کرونا اقدامات زیر باید توسط مراجعه کنندگان
سایت انجام شود:

ورود به آدرس Salamat.gov.ir و ورود به بخش تکمیل پرسشنامه

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying "Secure | https://salamat.gov.ir". The page content includes the following elements:

- Logos:** On the left, a red circular logo with a white border containing a black silhouette of a person and the text "COVID-19". On the right, the official emblem of the Islamic Republic of Iran with the text "جمهوری اسلامی ایران" and "وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی" below it.
- Section Header:** "# کرونا_را_شکست_میدهم" (We are defeating Corona).
- Text:**

هموطنان گرامی به منظور پیشگیری، شناسایی و مراقبت افراد جامعه در مقابل بیماری کرونا، خواهشمند است نظام سلامت کشور را همراهی نموده و با ورود اطلاعات صحیح در مسیر شکست ویروس کرونا نقش اساسی داشته باشید.

با ورود به این صفحه و تکمیل پرسش های موجود، چنانچه شما مشکوک به ابتلا به ویروس کرونا شناسایی شوید، پیگیری مراقبت شما از طریق واحدهای بهداشتی و درمانی تحت مجموعه وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی انجام خواهد شد.
- Button:** A green button with a white document icon and the text "تکمیل پرسشنامه" (Complete questionnaire).

۲- درج کد ملی و تاریخ تولد و کد امنیتی

The image shows a web browser window with the URL <https://salamat.gov.ir>. The page features a central white form with a light blue geometric background. At the top left of the form is a red circular logo with a white virus particle and the text "کمیته ملی مبارزه با COVID-19". To the right is the emblem of the Islamic Republic of Iran and the text "جمهوری اسلامی ایران" and "وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی". The form contains the following elements:

- A text input field labeled "شماره ملی" (National ID Number).
- A date selection field labeled "تاریخ تولد" (Date of Birth) with a "سال" (Year) dropdown menu.
- A CAPTCHA image showing the numbers "5/5 8 7" with a refresh icon.
- A text input field labeled "کد امنیتی" (Security Code).
- A green button labeled "ورود" (Login) with a right-pointing arrow.

۳- تکمیل پرسشنامه

نگری و مراقبت کرونا جدید (COVID-۱۹)

تکمیل پرسشنامه - خانم سعیده آقامحمدی

به سوالات زیر پاسخ دهید

شما دارای کدامیک از علائم زیر می باشید؟

تب
 لرز
 سرفه خشک
 گلودرد
 هیچکدام

آیا فرد مشکوک/ تحت درمان سرپایی/بستری و یا ترخیص شده از بیمارستان به علت بیماری کرونا در خانواده و یا نزدیکان شما وجود دارد؟

بله
 خیر

شماره همراه خود را وارد کنید:

شهر خود را انتخاب کنید:

استان

شهرستان

تکمیل اطلاعات

- اعلام نتیجه :

بررسی نتیجه پرسشنامه

با تشکر از مشارکت شما هموطن گرامی به اطلاع می‌رساند؛ با توجه به پاسخ‌های ثبت شده لازم است ضمن رعایت نکات بهداشتی و استفاده از ماسک در سریعترین زمان ممکن به پایگاه سلامت/خانه بهداشت منطقه سکونت خود مراجعه نمایید.

با توجه به حضور فرد مبتلا به کرونا و یا ترخیص شده از بیمارستان در خانواده و یا نزدیکان شما، لازم است به منظور حفظ سلامت خود و سایر افراد خانواده نسبت به انجام موارد زیر اقدام نمایید:

مرتب دستهای خود را بشوید و از تماس دست با صورت خودداری کنید.

محل‌های از اتاق که بیمار یا آنها در تماس است باید به طور مکرر شسته و ضدعفونی شوند.

هر فردی که با وسایل بیمار تماس داشته باشد، باید دست‌های خود را با آب و صابون بشوید. حوله نباید مشترک باشد و برای خشک کردن دستها ترجیحا به جای حوله از دستمال کاغذی استفاده نمایند.

دستشویی، حمام و کلبه سیطوح توالت باید حداقل روزی یک بار شستشو و ضد عفونی شود. افراد خانواده برای شستشوی سطوح و جایجایی وسایل باید دستکش یک بار مصرف داشته باشند.

دستکش، ماسک یا هر پوشش یک بار مصرف دیگر که در مراقبت بیمار از آن استفاده می‌شود باید در سطل آشغال درب بسته حاوی کسسه نایلونی قرار داده شود.

تایید ✓

اقدامات پس از غربالگری

۱- چنانچه فردی بر اساس غربال سامانه به عنوان مورد مشکوک شناسایی شود و دارای پرونده الکترونیک سلامت باشد، به منظور پیگیری فرد مشکوک، اطلاعات آن برای مراقب سلامت یا بهورز وی ارسال خواهد شد. مراقب سلامت و یا بهورز موظف به تماس با فرد مورد نظر و فراخوان وی به پایگاه یا خانه بهداشت جهت بررسی بیشتر و مراقبت می باشند.

۲- چنانچه فردی بر اساس غربال سامانه به عنوان مورد مشکوک شناسایی شود و دارای پرونده الکترونیک سلامت نباشد، بر اساس اطلاعات ثبت شده از شهرستان محل سکونت وی، اطلاعات آن برای ارزیاب شهرستان ارسال خواهد شد. ارزیاب شهرستان موظف به تماس با وی بوده و پس از دریافت دقیق آدرس محل سکونت وی فرد را به پایگاه و یا خانه بهداشت مربوط انتساب دهد. مراقب سلامت و یا بهورز موظف به تماس با فرد مورد نظر و فراخوان وی به پایگاه یا خانه بهداشت جهت بررسی بیشتر و مراقبت می باشد.

۳- پس از بررسی های موارد مشکوک و تایید آنها در واحدهای ارائه دهنده خدمت، گزارش آنها به وسیله سامانه پرونده الکترونیک برای کارشناس مسئول بیماری ها در شهرستان ارسال خواهد شد. مسئولین بهداشت شهرستان موظف به هماهنگی جهت اعزام تیم مراقبت به محل زندگی و یا کار فرد مشکوک به منظور بررسی بیماری و ضدعفونی می باشند.

۴- در مواردی که توسط فرد اعلام می گردد که فرد مبتلا و یا ترخیص شده از بیمارستان در خانواده و یا نزدیکان وی وجود دارد، مشخصات این افراد جهت بررسی بیشتر به کارشناس مسئول بیماری های شهرستان به وسیله سامانه های پرونده الکترونیک گزارش خواهد شد و کارشناس شهرستان پس از بررسی و تایید موضوع تیم مراقبت را به منظور بررسی بیماری و ضدعفونی اعزام می نماید.

۵- پس از اعزام تیم مراقبت به محل، گزارش آن توسط تیم به کارشناس بیماری های شهرستان تحویل داده می شود و نتیجه آن در سامانه پرونده الکترونیک ثبت می گردد.

تعیین تکلیف جمعیت تحت پوشش مراکز خدمات جامع سلامت

۱. بهورزان (در خانه های بهداشت)

۲. مراقبین سلامت (در پایگاه های سلامت)

مراقبین سلامت و بهورزان موظف به پیگیری تلفنی افرادی هستند که از طریق درگاه Salamat.gov.ir غربالگری شده اند. خانوارهایی که از طریق درگاه اعلام شده غربالگری را انجام نداده باشند باید با برنامه ریزی مناسب و استفاده از تمامی ظرفیت و توان همکاران حوزه بهداشت، نیروهای مقاومت بسیج (و بسیج جامعه پزشکی) و استفاده از تمامی فضاهای در اختیار در منطقه جغرافیایی مربوطه (مدارس، مساجد، ...) پیگیری تلفنی شده و وضعیت اعضای خانواده از نظر بیماری کووید-۱۹ و وجود افراد پرخطر مورد بررسی قرا گیرد. در صورت نداشتن موارد مشکوک در منزل آموزش های لازم (بهداشت و حفاظت فردی و عمومی مطابق دستور عمل های مربوطه) باید از طریق این افراد به اعضای خانواده ارائه گردیده و تاکید بر ماندن در خانه و عدم شرکت در اجتماعات و حضور در مناطق پر تردد به عمل آید.

در صورت وجود فرد مشکوک، محتمل یا قطعی طبق پروتکل های مربوطه و توصیه های به عمل آمده در این دستور عمل اقدام نمایند.

● (ب) تیم های بسیج ملی مبارزه با COVID-۱۹

ساختار و سازماندهی اجرایی:

✓ تیم های اجرایی برای پیشگیری و کنترل کرونا ویروس و ترکیب آن ها به طور خلاصه شامل موارد ذیل است^۲:

۳. تیم مراقبت (دو نفر^۳: بیماری ها و بهداشت محیط/ بسیج)
۴. تیم های مداخلات سالم سازی محیط (سه نفر: بهداشت محیط/ حرفه ای، تعزیرات، دامپزشکی/ نماینده سایر ادارات)
۵. تیم بسیج ادارات و شرکت ها (سه نفر: بسیج، سمن ها، ادارات)
۶. تیم کنترل مبادی ورودی شهرها (دو نفر: بیماری ها، بسیج)

نکات مهم برای اجرای برنامه

- به منظور شناسایی تیم اعزامی به در منازل، در صورت انتخاب خانوار توسط کارشناس مسئول بیماری های شهرستان، به طور همزمان دو پیامک دربردارنده یک کد برای سرپرست خانوار و اعضای تیم ارسال می شود. زمان مراجعه تیم مراقبتی به در منازل با تطابق کدهای ارسالی خانوار و تیم، تاییدیه تیم اعزامی صورت می پذیرد.
- سازمان دهی و تقسیم وظایف متناسب با جمعیت تحت پوشش، شرح خدمات و مهارت اعضای تیم صورت می پذیرد.
- سازمان دهی و سطح بندی اجرا و مدیریت می بایست در سطوح مختلف انجام شود تا کار هدایت و مدیریت برنامه به طور کامل انجام شود.
- تهیه مشخصات فردی افراد تیم ها و الزام الصاق کارت شناسایی دارای مشخصات بر سینه اعضای تیم می بایست انجام شود.
- آگاهی رسانی گسترده درباره روند اجرای کار و معرفی نمادین اعضای تیم ها و نحوه فعالیت آنها از طریق رسانه ملی، رسانه های استانی و سایر

^۲ برای انجام فعالیت های مرتبط، ۳۰۰۰۰۰ تیم در چهار رسته متفاوت تشکیل خواهد شد.

^۳ به مأمورین مراجعه کننده به درب منازل کد یکتا اختصاص داده خواهد شد که از طریق پیامک هویت فرد مراجعه کننده احراز گردد.

وسایل ارتباط جمعی پیش از آغاز برنامه ضرورت دارد.

- در نظر گرفتن وسایل و تمهیدات حفاظتی نظیر **عینک، ماسک سه لایه و دستکش** برای یک بار مراجعه هر یک از اعضای تیم های مراقبت مطابق دستورالعمل های ابلاغ شده توسط وزارت بهداشت ضرورت دارد (عینک های تحویلی یکبار مصرف نبوده و امکان شتشو و استفاده مجدد دارند). کمیته های سطوح بالاتر مسئول پایش و تضمین برخورداری اعضای تیم ها از تمهیدات حفاظتی و اجرای فرآیندها مطابق استاندارد هستند.
- استفاده از محتواهای آموزشی ابلاغ شده برای آموزش اعضای تیم های بسیج ملی مبارزه با بیماری کووید-۱۹، در آدرس www.iec.behdasht.gov.ir قابل دسترسی است.

جزئیات ساختار و فرایندها برای عملکرد تیم های اجرایی

۱. تیم مراقبت

تیم های مراقبت برای آموزش، بیماریابی، پیگیری و گندزدایی تشکیل می شوند. این تیم ها متشکل از افراد زیرند:

- کارشناس بیماری ها، بهداشت محیط/ نیروهای مقاومت بسیج

این افراد با استفاده از وسایل حفاظت فردی مشتمل بر **عینک، دستکش، ماسک، گان** و سایر ملزومات مورد نیاز مطابق دستورالعمل وزارت بهداشت اقدامات زیر را انجام می دهند:

۱- مراجعه به منازل گروه هدف (افراد مشکوک، محتمل/قطعی و فوتی) که از سوی واحدهای بهداشتی درمانی به تیم مراقبت معرفی شده اند

۲- غربالگری اطرافیان گروه هدف

۳- آموزش در زمینه پیشگیری و کنترل

۴- پیگیری درمان بیماران ایزوله در منزل

۵- آموزش و توانمند سازی خانوار برای انجام فرایند جدا سازی و مراقبت

۶- انجام کلیه اقدامات حفاظتی بهداشت محیط

۷- تکمیل فرم های پیگیری

فعالیت های واحدهای بهداشتی درمانی و سطوح بالاتر در ارتباط با اقدامات تیم مراقبت

- در مورد هر فرد مشکوک و یا بیمار کشف شده مطابق دستورالعمل های وزارت بهداشت اقدامات زیر انجام می شود:
- ثبت و پیگیری مراقبت بیماران از طریق سامانه های پرونده الکترونیک
- از آنجا که افراد عضو این تیم در معرض تماس با افراد مشکوک و مبتلا قرار دارند تجهیزات حفاظتی مورد لزوم برای آنها میبایست به شکل ویژه ای پیشبینی گردد. این تجهیزات و ملزومات حفاظتی مطابق دستورالعمل های وزارت بهداشت خواهند بود.
- حوزه معاونت بهداشت دانشگاه و مرکز بهداشت شهرستان مکلفند به عنوان تامین کنندگان ملزومات مورد نیاز برای حفاظت از اعضای این تیم و پیشگیری از انتقال بیماری به سایرین به طور مداوم ملزومات را مطابق استاندارد ها در اختیار آنها قرار دهند. علاوه بر این ضرورت دارد نحوه خروج این تمهیدات حفاظتی از چرخه استفاده اعضای تیم و نحوه امحاء آنها به طور مداوم مورد ارزیابی و کنترل قرار دهند و در این زمینه آموزش های مورد لزوم را به آنها ارائه نمایند.

نکات قابل توجه برای اعضای تیم مراقبت سلامت

۱. اعضای تیم مراقبت سلامت می بایست آموزش چهره به چهره را در مورد ۵ اقدام بهداشت فردی مطابق دستور عمل با رعایت نکات ایمنی و بهداشتی و رعایت حفاظت فردی اجرا نماید
۲. آموزش مراقبت در منزل از افراد مشکوک طبق دستور عمل وزارت بهداشت صورت می پذیرد
۳. پرسش در باره سه علامت اصلی بیماری (سرفه، تب و تنگی نفس) می بایست توسط اعضای تیم مراقبت سلامت انجام شود.
۴. پرسش در مورد وجود افراد در معرض خطر شامل بیماران (دیابت، فشار خون، قلبی، کلیوی، ریوی، سرطان، پیوندی و...)، زنان باردار، افراد بالای ۶۰ سال و آموزش در صورت نیاز می بایست توسط اعضای تیم مراقبت سلامت انجام شود.

۵. تکمیل فرم پیوست توسط اعضای تیم مراقبت سلامت انجام میشود.
۶. ارجاع افراد مشکوک به نزدیکترین واحد بهداشتی درمانی و در ساعات عصر و شب به مراکز منتخب/ شبانه روزی صورت می پذیرد
۷. مشاوره با **hotline** از طریق شماره های ۴۰۳۰، ۱۹۰، ۱۶۶۶ و سایر شماره های در نظر گرفته شده در هر دانشگاه/ دانشکده صورت می پذیرد
۸. پایش و ارزشیابی عملکرد تیم های مراقبت سلامت به شکل سطح بندی شده و با هدایت کمیته های فوقانی انجام می شود.

۲. تیم های مداخلات سالم سازی محیط

تیم های فوق برای آموزش، نظارت، کنترل، پیگیری و اطمینان از رعایت دستورالعمل های وزارت بهداشت و مراجعه به فروشگاه های عرضه و توزیع مواد غذایی و اماکن عمومی تشکیل می شوند.

- اعضای این تیم ها شامل کارشناسان بهداشت محیط/ حرفه ای و نیروی مقاومت بسیج میباشند که همراه با تعزیرات، دامپزشکی/ و نمایندگان سایر ادارات به اقتضای موضوع بازدید) کار نظارت برای سالم سازی محیط را انجام می دهند.

این افراد با استفاده از وسایل و تجهیزات حفاظت فردی مشتمل بر **دستکش، ماسک** و سایر ملزومات مورد نیاز مطابق دستورالعمل با حضور در مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و اماکن عمومی و کارگاه ها اقدامات مورد لزوم برای پیشگیری و کنترل بیماری کرونا را مطابق دستورالعمل های وزارت بهداشت را انجام می دهند.

افراد عضو این تیم با ارائه کارت بازرسی به اماکن وارد خواهند شد. نحوه ثبت اطلاعات تحصیل شده توسط اعضای این تیم و نتایج اقدامات آنها از سوی مرکز سلامت محیط و کار ابلاغ شده است.

تذکر: انجام اقدامات مورد لزوم برای نظارت بر اماکن توسط بخش های دولتی و خصوصی که مطابق دستورالعمل های وزارت بهداشت توسط مرکز سلامت محیط و کار اعلام میگردد کماکان

ادامه یافته و به دلیل وقوع همه گیری بیماری کرونا این اقدامات تشدید خواهد شد.

وظایف تیم های مداخلات سالم سازی محیط

- ۱- گنزدایی فضاها و اماکن عمومی
  - ۲- تشدید نظارت بر مراکز عرضه و تامین و توزیع مواد غذای
  - ۳- پیشگیری از برگزاری اجتماعات
  - ۴- هدایت کنترل رفت و آمدها در مناطق آلوده
  - ۵- هدایت خلوت سازی محل های تجمعی (بازارها ...)
  - ۶- آموزش و ابلاغ بخشنامه های مرتبط با عدم تجمعات در شرایط اضطراری مقابله با کرونا
  - ۷- مشخص نمودن کلیه اماکن عمومی روی نقشه (Mapping)
  - ۸- جلب همکاری صاحبان اماکن
  - ۹- نظارت و اطمینان از عدم وجود تجمعات
- حفظ امنیت محله به ویژه حمایت و پشتیبانی از تیمهای آموزشی که به منازل مراجعه مینمایند و برخورد قاطعانه با سودجویان، افراد شرور و سارقینی که از این اقدام بسیجی سوء استفاده نموده و احتمالا خود را بنام تیم آموزشی معرفی می بایست با هماهنگی واحدهای سازمانی سطوح بالاتر و از طریق نیروی انتظامی انجام شود.

گنزدایی و ضد عفونی فضاهای شهری و اماکن عمومی

✓ ضد عفونی شهر و وسایل نقلیه عمومی (مترو، اتوبوس، تاکسی و دوچرخه) با استفاده از امکانات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی مقاومت بسیج، شهرداریها، آتش نشانی و پمپهای دستی و ماشینی در مناطق شهری بر عهده شهرداریها، سپاه و بسیج و در مناطق روستایی بر عهده بخشدارها با همکاری و همراهی شهرداریها^۴ و دهاری ها، سپاه و بسیج می باشد.

✓ نظافت و ضد عفونی بوستانها، پارک ها، وسایل ورزشی و بازی کودکان، نیمکتهای پارکها و میله های حصارپارکها، کیوسکهای شهرداری و تمامی سطوحی که امکان لمس آن توسط شهروندان محتمل است صورت می پذیرد

^۴بکارگیری بخش خصوصی پس از آموزش و حصول اطمینان از آگاهی آنان بوظایف محوله و بمنظور پوشش وسیع تمامی شهرها و روستاها مورد پیشنهاد است.

۳. تیم های بسیج ادارات و شرکت ها

تیم های بسیج ادارات و شرکت ها برای آموزش کارکنان، کنترل محل های ورود و خروج و گنزدایی فضاهای عمومی و اختصاصی محل کار اقدامات مورد لزوم را به عمل می آورند.

- تیم بسیج ادارات و شرکت ها توسط افراد آموزش دیده بسیجی یا کارکنان داوطلب همان سازمان تشکیل خواهد شد.

این تیم ها با استفاده از وسایل حفاظت فردی مشتمل بر **دستکش، ماسک** و سایر ملزومات مورد نیاز طبق دستورالعمل های وزارت بهداشت اقدام به فعالیت می نمایند. اعضای این تیم ها با حضور در ورودی سازمان ها و با استفاده از تب سنج لیزری کارکنان و مراجعین را ارزیابی می کنند.

اقدامات مربوط به ضد عفونی مستمر در این مکان ها مطابق دستورالعمل های وزارت بهداشت انجام خواهند داد. این افراد گزارش عملکرد و موارد خاص را به مسئولین مربوطه ارائه داده و در زمینه های مورد لزوم اقدامات ضروری را به عمل خواهند آورد.

به منظور انجام خدمات جامع اعضای این تیم ها می بایست کلیه اقدامات مورد لزوم برای رعایت احتیاطات همه جانبه در پیشگیری و کنترل بیماری کووید-۱۹ را نیز معمول نمایند. این اقدامات می تواند شامل استقرار استندها، نصب پوسترها، ارسال پیام های کامپیوتری برای کارمندان (آدرس www.iec.behdasht.gov.ir) در هنگام شروع کار و سایر اقدامات مقتضی باشد که می بایست در محیط عمومی و خصوصی کار انجام شود. از آنجا که محیط های کاری از تنوع قابل توجهی برخوردارند، لذا استانداردهای اختصاصی هر محیط کاری از طریق وزارت بهداشت و دانشگاه ها به سازمان های ذیربط اعلام گردیده است (رجوع به پیوستها).

۴. تیم های کنترل ورودی های شهرها

این تیم ها برای ارزیابی، آموزش در ترددهای بین شهری فعال می باشند.

- اعضای این تیم ها ۴ نفر ترجیحا " با ترکیب زن و مرد انتخابی از کارشناسان بهداشت، نیروهای بسیجی، نیروی انتظامی، هلال احمر و اورژانس میباشند.

این افراد با استفاده از وسایل حفاظت فردی **دستکش، ماسک** و سایر ملزومات مورد نیاز و نیز **تبسنج لیزری** مطابق دستورالعمل وزارت بهداشت در مبادی ورود شهر به منظور آموزش و ارزیابی داوطلبانه متقاضیان اقدامات ضروری را به عمل آورده و موارد مشکوک را به واحدهای معین راهنمایی می نمایند.

استفاده از فضاهایی که سازمانهای دیگر نظیر هلال احمر، سازمان اورژانس کشور و پلیس راه در اختیار این موضوع قرار می دهند نیز مورد تاکید می باشد.

مرکز بهداشت شهرستان می بایست با هماهنگی سازمانهای ذیربط اقدام به تامین فضای فیزیکی و تجهیزات مورد لزوم برای استقرار تیم ها نمایند. علاوه بر این تیم ها می بایست به اندازه کافی دارای مواد ضد عفونی کننده و ملزومات حفاظت فردی و سایر ملزومات برای اجرای فعالیتهای خود باشند.

تشخیص محل های استقرار تیم ها می بایست با هماهنگی سازمانهای نظامی و انتظامی و بر اساس وضعیت همه گیری و یا ریسک گسترش ابتلا که توسط کارشناسان دانشگاه علوم پزشکی برآورد می گردد صورت پذیرد.

نحوه اجرا و مدیریت این خدمات مطابق دستورالعملهای مرکز مدیریت بیماریهای واگیر می باشد و مدیران مراکز بهداشت شهرستان و دانشگاه می بایست با هماهنگی سازمان های ذیربط از جمله سازمان های نظامی و انتظامی اقدام به تخصیص تعداد کافی از تیم ها در مبادی ورودی و خروجی مشخص به نحوی نمایند تا موجب تراکم تردد و بروز مشکلات نگردد.

مرکز بهداشت شهرستان با همکاری بسیج، هلال احمر و مراکز اورژانس مسوولیت نظارت، کنترل واحدهای فوق را به عهده دارد.

فرآیند آموزش

از آنجا که آموزش اعضای تیم های ارائه دهنده خدمات و نیز مردم از اهمیت اساسی برخوردار است لذا ضرورت دارد تا دانشگاه ها ضمن معرفی وب سایت <http://iec.behdasht.gov.ir> به کارکنان و مردم برای بهره برداری آموزشی واجدین شرایط اقدام نمایند.

- آموزش خانواده ها توسط بهورز/ مراقب بوسیله تلفن اینترنتی^۵ در ارتباط با
الف) پنج اصل مراقبت فردی،
ب) سه علامت اصلی بیماری مشتمل بر تب، سرفه و تنگی نفس
پ) محل مراجعه در صورت بروز علائم بیماری
ت) آگاهی رسانی درباره افراد پرخطر و آسیب پذیر
ث) تماس با hotline ها (۴۰۳۰، ۱۹۰، ۱۶۶۶) و شماره های اعلامی دانشگاه ها صورت میگیرد
- بهورز/ مراقب سلامت پس از تماس و آموزش تلفنی، کد خود را برای تماس بعدی خانواده ها در اختیار آن ها می گذارد.

تامین منابع

هزینه های ضروری: تامین آب خوردن، یک وعده غذا و ایاب ذهاب بر عهده سازمان بسیج / پایگاههای بسیج محله و سایر سازمانهای همکار است. ماسک و دستکش مورد نیاز توسط وزارت بهداشت تامین خواهد شد.

واحدهای بهداشتی درمانی به عنوان مراکز پشتیبان فنی وظایف زیر را در قبال تیمهای اجرای بسیج همگانی آموزش برعهده دارند:

- آموزش پیشگیری از کووید-۱۹ و نحوه ارتباط با خانوارها به تیم های اجرایی بصورت حضوری، الکترونیک و تلفنی،
- حمایت علمی مرتبط با بیماری از تیم ها،
- برنامه ریزی و توجیه اعضای تیم ها با مقررات و موازین بهداشتی مرتبط با بیماری کرونا،
- اطمینان از بازدید کلیه خانوارهای تحت پوشش،
- اطمینان از پیگیری موارد مشکوک و مبتلایان به بیماری.

نقش صدا و سیما در اجرای برنامه:

صدا و سیما در سطح ملی و استانی میبایست با بهره گیری از امکانات گسترده آموزشی و تبلیغی اقدامات زیر را انجام دهد:

^۵سامانه تلفن اینترنتی VOIP با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در اختیار بهورز/ مراقب سلامت قرار خواهد گرفت.

- معرفی سامانه **salamat** و آموزش مردم در جهت استفاده از آن
- تشویق مردم به عدم حضور در مجامع
- تشویق مردم به پرهیز از سفرهای غیر ضروری
- فراهم آوردن فرصت برای مسئولین کشوری استانی و شهرستانی برای ارائه برنامه های آموزش عمومی و گروه های هدف
- ایجاد امکانات لازم برای تبلیغ سیاستهای کنترل و پیشگیری از بیماری
- تشویق مردم به همراهی در زمینه برنامه ها
- کمک به رفع شایعه ها و سوء تفاهات

● (ج) بسیج ملی اطلاع رسانی و ارتقای آگاهی عمومی در مورد بیماری COVID-۱۹

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران، با هدف ارتقای سواد سلامت در خصوص بیماری COVID-۱۹، اقدام به برگزاری «بسیج ملی اطلاع رسانی بیماری کرونا COVID-۱۹» نموده است. اجرای این کمپین ۳۶۰ درجه با استفاده از ظرفیت رسانه ملی، فضای مجازی تبلیغات محیطی و با استقرار ایستگاه های اطلاع رسانی در سطح شهر بر اساس جمعیت تحت پوشش و با مشارکت و تعامل معاونت های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کلیه دانشگاه ها/دانشکده های علوم پزشکی کشور، شهرداریها، سازمان بسیج و سایر سازمان های همکار از چهارم اسفند ۱۳۹۸ به اجرا در آمده است.

عنوان بسیج ملی اطلاع رسانی بیماری کرونا COVID-۱۹ (#) **کرونا را شکست می دهیم** می باشد که با هدف کلی ارتقای سواد سلامت عموم جامعه در خصوص بیماری کرونا طراحی و طی

دستور عمل شماره ۳۰۰/۲۱۴۸۳ در تاریخ ۹۸/۱۲/۸ برای اجرا به کلیه دانشگاه ها/دانشکده ها ابلاغ گردیده است.

ضمیمه: نکات عمومی که می‌بایست در آموزشها و ارائه خدمات مد نظر قرار گیرد

۱. برای پیشگیری از انتقال ویروس کرونا، دست‌های خود را مرتب و درست حداقل ۲۰ ثانیه با آب و صابون بشویید یا با مواد ضدعفونی کننده الکلی ۷۰ درجه، دست‌ها را ضدعفونی کنید.
۲. ضدعفونی کردن دست‌ها پس از هر بار تماس با سطوح آلوده یا غیرمطمئن ضروری است.
۳. سطوح آشپزخانه و محل کار را مرتب تمیز و ضدعفونی کنید.
۴. دست ندهید و روبوسی نکنید.
۵. هرگز به چشم، بینی و دهان خود دست نزنید.
۶. از دیگران ۱-۲ متر فاصله بگیرید.
۷. تا می‌توانید در خانه بمانید و بیرون نروید.

۸. هنگام عطسه و سرفه خود و دیگران، دهان و بینی خود را با دستمال کاغذی یا آستین ناحیه آرنج بپوشانید.
۹. دستمال کاغذی استفاده شده را به سطل زباله درپوش دار بیندازید.
۱۰. اگر فکر می‌کنید بیمار هستید یا در اماکن شلوغ رفت و آمد می‌کنید، ماسک بزنید.

- اگرچه علایم سرماخوردگی هم در کرونا دیده می‌شود ولی علایم اصلی کرونا سرفه، تب و تنگی نفس هستند.
- در صورت وجود تنگی نفس یا علایم شبه آنفلوآنزا همراه با سرفه و تب، با زدن ماسکی که صورت و بینی را می‌پوشاند به مراکز ۱۶۱ مراجعه یا مراکز مشخص کرونا و در صورت عدم دسترسی به نزدیکترین بیمارستان در شهر خود مراجعه کنید.
- شماره تماس‌های ۴۰۳۰ و ۱۹۰، آماده پاسخگویی به سوالات شما درباره پیشگیری و درمان کرونا است. در صورت وجود هر گونه سوال، با تماس با این مراکز از اقدامات صحیح آگاه خواهید شد.
- پیام‌های آموزشی معتبر را در صدا و سیما یا سایت وزارت بهداشت webda.ir دنبال کنید.
- افراد بالای ۶۰ سال، زنان باردار، مبتلایان به بیماری‌های مزمن: قلبی عروقی، تنفسی، سرطان و افراد با ضعف سیستم ایمنی در معرض خطر بیشتری از بیماری کرونا هستند. لازم است مراقبت از این افراد با دقت بیشتری باشد.
- اگر فقط تب، سرفه و علایم خفیف سرماخوردگی داشتید، در خانه بمانید و استراحت کنید.
- در صورت وجود علایم بیماری از هر گونه سفر پرهیز کنید.
- در صورت بیمار بودن در خانه استراحت کنید و سعی کنید که از سرویس بهداشتی جدا استفاده کنید.
- هرگونه اضطراب نابجا را از خود دور کنید و با کسب اطلاعات صحیح سبب آرامش خود و نزدیکان شوید.